

El llenguatge

Tenir-hi confiança

Una oració com *Hi tenia molta confiança* és ambivalent. Pot significar que qui parla confiava molt en la persona a qui es refereix i, alhora, que hi tenia molta franquesa. En el primer cas, doncs, *Hi tenia molta confiança* és la reducció de *Tenia molta confiança en aquella persona*, i, en el segon, la mateixa oració representaria la reducció o conversió de *Tenia molta confiança amb aquella persona*.

L'ús de les preposicions febles és molt complex, amb nombrosíssims casos no previstos, impensats i dubtosos, que ultrapassen els esquemes més complets que en puguem establir. Es podrien indicar, de fet, casos d'alternança o concurrència per a totes les combinacions binàries de les cinc preposicions febles amb què comptem: *a*, *de*, *en*, *amb* i *per*. Però potser la que suscita més dubtes i planteja més problemes és la que formen *en* i *amb*, tant perquè la pronunciació, en molts casos, no distingeix aquestes dues preposicions, com perquè totes dues denoten una gran diversitat de tipus de relació, molt sovint afins i fins. I tot s'interfereixen. Veiem, així, com introduint una designació personal relacionada com el substantiu *confiança*, cal usar l'una o l'altra d'aquestes dues preposicions segons el sentit que atribuïm a aquest nom. Quan *confiança* vol dir la seguretat que inspira algú pel seu caràcter o les seves qualitats, diem *Tenir confiança en algú*. En canvi, quan el substantiu *confiança* és un mot sinònim de franquesa o familiaritat, diem *Tenir confiança amb algú*. És força corrent, segons que hem observat, d'usar, indogudament, aquesta segona frase en lloc de la primera (talment com ho és, en altres casos, l'ús de *amb* en lloc de *en*). En aquest cas, però, abans de decidir-se per una preposició o per l'altra, cal veure quin és el significat exacte que volem expressar.

Un altre cas de concurrència entre *en* i *amb* és el que representen les oracions *Anar en samarreta* i *Anar amb samarreta*. La primera vol dir que un no porta cap més peça de roba al damunt, que de cintura en amunt no porta sinó samarreta. I la segona que no va sense. És, doncs, més generalment la primera la que escauria de fer servir, talment com usualment ens caldria dir *Anava amb corbata*, *Anava amb barret*, etc.

Albert Jané